

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Jogsérelemek

A politikai, a társadalmi- és a hitélet ébredése, fejlődése és megszilárdulása, egy időre esik itt a Zsilvölgyben, melynek közgazdasági, forgalmi- és kulturális központja Petrozsény, ahol, alig negyed-évszázad előtt még pusztító vadak tizedelték a félnomád nép juhnyáját, marhaállományát. És most, céltudatos igyekezet pezsgő tevékenysége szolgálja a közjólét előmozdításának fontos érdekét s a vadbozótok süppedékei helyén Isten dicsőségére templomokat emelt a valláskegyelet, melyekben hat ritus szerint zeng a zsolozsma s száll égbe a buzgó imádság. A szent oltárok mellett erős bástyát emelt a hazafiság a nemzeti eszme védelmére.

Isten- és hazaszeretet fenséges eszményének hódolva, egy szív dobbanásban, egy akarat és egy erőifejtésben érvényesülve jut kifejezésre e nép jellemvonása. Az egyének, családok, felekezetek s nemzetségek, tiszteletben tartják egymás jogait s a köteleességek teljesítését kölcsönös támogatással mozdítják elő.

A jogtisztélet, a hit- és közélet fundamentumává szilárdult a nagyszámu, vegyes vallásu, különböző ajku és nemzetségsű ide vándorolt elemek között. Ez az oka, hogy a jogsérelemmel szemben

állást foglal a felháborodás. Innen van az, hogy a róm. kath. hívek már ismertetett sérelme is, nem csak ezen egyházközség kebelében, hanem egész Petrozsényben, sőt sokkal szélesebb körben megütközést keltett.

És most, egy újabb jogsérelem fokozza a felindulást, ami annál sajnálatosabb, mert a legnagyobb hitfelekezet és egyházi főkormányzata között merült fel oly ellentétes állásfoglalás, melynek következménye beláthatlan.

Említtük, hogy a petrozsényi róm. kath. egyháztanács két év előtt megválasztotta s legutóbb egyhangulag véglegesítette a kántort s minden inokolás, sőt az ok megjelölése nélkül a püspökhelyettes érvénytelennek jelenti ki a véglegesítésre vonatkozó és minden tekintetben szabályszerűen hozott határozatot. A formáság kedvéért még is megjegyző a közmegbotránkozást keltett jogsértő rendelkezés, hogy azért mozdítja el a véglegesített kántort, mert annak megerősítéséhez a főesperes-plebános hozzá nem járult.

Hát ez ok?

A hitközség ügyeinek intézésére szervezett, a hívek előkelőbb s intelligensebb köréből választott — 16 tagból álló — egyháztanács egyhangu határozata érvénytelen, ha a tanács egyik tagja — a lelkész — egyedül marad ellenindítványával!

Sokkal kirívóbb a püspöki újabb rendelkezéssel elkövetett újabb sérelem:

Szöts János főesperes-plebános folyamodott az egyháztanácsához s kérte évi javadalmazását 500 koronával felemeltetni. Ehhez joga van. Az egyháztanács fődözeti alap hiányában nem tehetett eleget a kérelemnek. A főesperes-plebános a püspöki hatósághoz folyamodott s ez elrendelte az egyháztanácsához intézett felhívásában, hogy július hó 1-sőtől — tehát visszahatólag is — 500 koronával több évi javadalmazást adjon a róm. kath. hitközség a plebánosának.

Erre vonatkozólag van észrevételünk, de előbb egyéb megjegyzést sem hallgathatunk el, u. i.

Mult számunkban referáltunk az egyháztanács intézkedéséről s — bár kevesen, de — voltak, kik ezt azért nem helyeselték, mert a hitközség belügye. Tiszteljük a mások véleményét, de ezen és hasonló esetben más a meggyőződésünk.

A hitközség törvényes szervezettel bíró autonóm testület s nem lehet oly keblű ügye, melyet palástolni szabad volna és mert különösen a szóban forgó ügyek széles körben érintik a közvetlen és közvetett érdeklődést, azokról tudomást szerezni és adni hírlapírói kötelesség, mely a jelen esetben azért is nehéz feladatot ró reánk, mert az ügyben szereplő egyének: a püspök és a főesperes-plebános személye, tiszteletünk tárgya.

Ismertetésünk s jogos bírálatunk azon eljárásra vonatkozik, mely a nagy közönséget anyagilag érdeklí s annak önrendelkezési jogát érinti.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A tizedik muzsa.

Előttem a parancslévél:
„Vers kell!” Mily borzadály!
Tüzelj, emberbaráti csej,
Jó szív, te inspirálj!
A táltosom ágaskodik,
Hiába sarkalom.
Múzsák közül te tizedik:
Segíts, oh Alkalom!

A jó dal (Goethe mondja már)
Alkalmi nóta mind,
Szerelem, nénap, telt pohár,
Meg a tor is dalra int.
Mégis legtöbb alkamivers
Csak olyan — Csórykincs,
A legjobb spárga íze nyers,
Ha jól kifőzve nincs.

Petőfi nem az asztalon
Leli, mitől hevíl.
Csak kiszedi az alkalom,
Mi megérett belül.

S midőn egy teljes költemény
Úgy rögtön áll elő,
Az alkalom, úgy vélem én
Csak bába, nem szülő.

Mit ér kezemben az a toll,
Ha „más” viszi kezem?
Magadba, költő bizhatól,
Az alkalomban nem.
Csak János-are az, itt nevet,
Ott őlt zord alakot.
Itt nyájás arcu vakeset,
Fanyar erőszak ott.

Jobbik kezével könnyen int,
És nótád csupa báty.
De szörnyet szülsz, ha megleggyint
Baljával a Muszáj!
Az alkalom szeméthalom,
Hol néha rózsza nő —
És melegágy az alkalom
Hol dudva tör elő.

Majd semmiér mindent kínál,
Majd elrontja a jót:
Az alkalom tolvajt csinál
És korszak-alkotót.

Saulból, ki csacsit keresé,
Hőst formált és kivant:
De költőt, tudom sohasé
És sehol se csinált.

Hisz a mosolygós vakeset,
Ha jó kedvét lesem,
Gazdaggá minden nap tehet,
De urrá sohasem.
Az alkalom mond néha dalt
Mely nagyszerűn „beüt”
De azért sohasem sugallt
Valóban nagyszerűt.

Az alkalom szép szobalány,
Szolgálni ám fogadd,
Arcát megcsipthet talán:
Elcenni nem szabad.
Számútlek, kóbor alkalom,
A szép Múzsák közül!
Magától keljen szűz dalom.
Erőszak, csáb nélkül!

A halász.
[Goethe.]

A víz susog a víz zuhog,
Halász a parton ül.
Horgát veti, nézegeti,
És szíve, lelke hül.

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatásu laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdőségét, ruganyos teltségét. A testbört bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatásu ir gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénzbeküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM” laboratóriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói ut 88. sz.

Ezt az eljárást jogtalannak, indokolatlannak, sőt törvénytelennek tartjuk s így ítéli meg a közvélemény. Bebizonyítjuk:

Az erdélyi katolikusoknak folyton küzdeniök kellett, olykor még vallásuk létezési jogáért is. Ily küzdelmek között fejlődött autonómiánk annyira, hogy Fogarassy Mihály az időszertintű püspök 1877. évi január hó 10.-én az erdélyi r. kath. hitközségek egyháztanácsának szervezetére vonatkozó általános szabályzatot adott ki s megállapította az egyházközségi tanácsok szervezetét, mely az önkormányzatnak alapzatát képezi mindaddig, míg a haladó korral változó viszonyok s helyi körülmények annak módosítását, avagy új statutum alkotását nem indokolják. Petrozsényben a többi erdélyi hitközségektől eltérő viszonyok között vert gyökeret s fejlődött a róm. kath. hitélet és elérkezett annak az ideje, hogy ennek figyelembe vételével alkotott szabályokba foglaltassék a szervezet és ügyvitelre vonatkozó irányadó rendelkezés.

Ehhez az organizáció természetéből és az autonómia fogalmából önként következő elvitázhatatlan joga van az egyházközségnek, sőt a haladó idővel változott viszonyok immár annál inkább elodázhatalanná teszik a szervezeti szabályok megalkotását, mert a Mihály püspök említett statútuma, sok tekintetben nem tartalmaz — nem is foglalhat magában — ma már szükségesnek mutakozó rendelkezéseket és a gyakorlat, a kényszerhelyzet parancsoló súlya alatt, attól eltérő intézkedéseket léptetett életbe. Hogy többet ne említsünk, Mihály püspök statútuma 5. §-ának 4. pontja kisebb községekben hatban, nagyobb községekben és városokban tizenkettőben állapítja meg az egyháztanács maximális létszámát, holott Petrozsényben tizenhat választott tagja van és volt ez előtt is az egyháztanácsnak;

továbbá az 1. §. rendelkezése szerint:

„Minden hitközségben az egyház és iskola külső és helyi ügyeit ugyan azon hitközségnek arra jogosult tagjai intézik és gondozzák

a) együttesen a hitközségi közgyűlésben

b) állandóan az egyházi és iskolai tanácsban“;

a 3. §. szerint:

„A hitközségi közgyűlés hatásköre kiterjed a községi templomra és iskolára, ezeknek vagyonára, a községben létező kegyes alapítványokra a keresztény

tisztességes élet és rendtartás védelmére, továbbá a lelkész és kántor-tanítók megválasztására is a teljesített kegyuri köteleességeknél fogva arra jogosult hitközségekben.“

A 4. §. pedig rendelkezik arról, hogy minden évben rendes hitközségi közgyűlés tartassék, hogy ez az egyház és iskola szükségéről értesítessék s ezek iránti intézkedéseit megtehesse.

Hogy ezek a rendelkezések sem tartattak meg, kitűnik a róm. kath. egyháztanács által sérelmesnek s jogtalannak deklarált (a kántorra és lelkész javadalmazásra vonatkozó) püspöki intézkedésekből, de különösen abból is, hogy, amennyiben tehát az egyház terheit az egyházközség viseli az idézett szakaszok pozitív rendelkezése szerint lelkész választására is az van jogosítva, aki a hitközség terheit viseli. Már pedig, hogy ezt nem a püspök viseli az köztudomásu tény. És még is a püspök a kegyuri kötelek teljesítőjének jogától eltekintve, önhatmulag küldte ide a plebánost.

Ha van tételes törvény, vagy ezt pótló kötelező szabály, annak rendelkezése minden tényező által megtartandó, mert annak uralma mindaddig érvényben van, míg jogerejű intézkedéssel hatályon kívül nem helyezetik. Már pedig a Fogarassy-féle szabályzat a gyakorlat és szokásjog — pozitív törvény hiányában —, tehát törvényt pótló hatállyal bír s ugy a plebános javadalmazásának megállapítását, mint a kántori állás betöltését egyenesen az egyházközségre ruházza.

Hogy ezen jog védelmére az egyháztanács nem csak felemelte szavát, hanem férfias erőlyel sikra szállt; ezért hálás elismeréssel adóznak a hívek, kik legszentebb és féltve őrzött ügyük védelmét, s vezetését az egyháztanácsra bízták. A róm. kath. egyháztanács nem sértette, nem érinti senki jogát s midőn a hitközségét védi, esorbitatni nem engedi; sorompóba lép mellette a jog és törvénytisztelő nép, melynek ereje, midőn az igazságért lelkesülve küzd: nem ismer határt.

Tüzoltóság szervezése.

Sokszor szóvá tettük, szántalanszor élesen elíteltük azt a menhetetlen közönyt, sőt szégyenletes mulasztást, hogy Petrozsénynek nincsen tűzoltósága. Majd erősen kikeltünk emiatt, majd mint szégyenfoltra rámutattunk azért, hogy ezélt érjünk, hogy a közszükségletet képező áldados intézmény létesülését előmozdító ében tartsuk az ügy iránti érdeklődést.

Mindenki helyeselte ezt az erélyes állásfoglalást, de nem tett senki, semmit.

Végre, a pár év előtt biztató reményekre jogosítván szervezkedett önkéntes tűzoltó-egyesület alparancsnoka, Sternberg Bertalan, emancipálta magát az alakosságok szabálya alól és az érdekelteket mult hó 29-ére nyilvános felhívás útján érkekezletre meghívta a Berger-féle vendéglőbe.

Számosan jelentek meg az érkekezleten, melynek lefolyását a következőkben ismertettük:

Elnöklő alparancsnok felkéri Fekete József tűzoltó tisztet a mai gyűlés jegyzőkönyvének vezetésére s ohajának ad kifejezést, hogy miután a mai érkekezlet határozatait döntenek, mert szakítani kell a folytonos lágyemelegséggel s ki kell legkomolyabb elhatározottsággal mondani az önkéntes tűzoltó-egyesületre, hogy „lenni“ vagy „nem lenni“, — a felveendő jegyzőkönyvet az összes jelenlévők írják alá.

Elmondja elnöklő alparancsnok az egyesület történetét; jelzi részletesen azon akadályakat, melyek gát vetettek ezen emberbaráti nemes intézmény haladásá elé; — rámutat arra, hogy a rohamos fejlődésben álló Petrozsényt csak az Isten keze védte meg eddig egy pusztító tüzvészől, a mi, ha megtörtént volna, vagy — Isten mentse — bekövetkezne, akkor az önkéntes tűzoltó-egyesület egy soha le nem mosható szégyen érne, mert minden felszerelés nélkül, tehetetlenül kéne néznie, miként harapódnak szemök láttára a lángnyelvek; kifejti kezzel foghatólagon azt a közönyt, a melylyel a tisztikar a mai érkekezleten való meg nem jelenése által tüntet s ezt nem tekintí egyebnek, mint lemondásnak, miért ő maga is annak hangsúlyozásával, hogy az egyet vezetése rossz kezekre volt letéve, az általa eddig viselt tisztségről lemond, — de mielőtt

helyét elhagyná, felkéri az érkekezlet tagjait, szóljanak hozzá érdemlegesen ez ügyhöz, hátha sikerülne közös erővel, egyetértéssel és erős elhatározattal az önkéntes tűzoltó-egyesületet végre valahára életre keltetni.

Többeknek meleg érdeklődést tanúsító, tárgyilagos és részletes hozzá szólása után az érkekezlet egyhangualag hozta a következő határozatot:

Az önkéntes tűzoltó-egyesület tisztí karának előre látható lemondása, a két év óta tanusított semmittevés eléggé indokolja ugyan, de megpecsételi és minden kételet kizár az a közöny, a melyet a mai érkekezleten való meg nem jelenése által tanusított. Az érkekezlet a tisztikarnak ezen eljárását eddigi tisztségükéről való lemondásnak tekintí s el is fogadja, de egyben felkéri Ulmann Lipót, Sternberg Bertalan és Havass Ede személyben egy 3 tagu bizottságot, melynek teljes bizalommal teszi le kezébe egy legközelebb megtartandó közgyűlésig a petrozsényi önkéntes tűzoltó-egyesület sajnálatra méltó ügyét. Megbízva őket tagok gyűjtésével főleg pedig a legkomolyabb lépések megtételével arra nézve, hogy a község az egyetnek eddig megszavazott tartozását meg fizesse: ezzel kapcsolatban felkéri a bizottságot annak után járására is, hogy mely kényszerhelyzetből kifolyólag tartotta vissza a községi előljáróság a jogérvényesen megszavazott és felsőbb helyről is jóváhagyással ellátott évi segélyt akkor, mikor az önkéntes tűzoltó-testület a községi előljáróság minden kívánságainak eleget tett: felhívásra beadta a nélkülözhetlen felszerelvényekről összeállított szükségletei kimutatást, sőt még abba is beleegyeztek, hogy a község az egyesülettel szemben ellenőrzést gyakorolhasson.

Szükség esetén tegye meg a bizottság erre illetékes hegylen a legszigorubb lépéseket. A bizottság belátásra a bizza vízmedencek kieszakölését valamint annak meg torlását is, hogy lelkiismeretlen felügyelet alatt az ez egyesület tulajdonát képező felszerelvények annyira megrongáltattak, használhatatlanná tettek. Elvárja az érkekezlet, hogy a felkért bizottság egy legközelebb összehívandó közgyűlésen mindenekről eredményes jelentést fog előterjeszteni, a mikor az új tisztí kar is meg fog vállasztatni.

Róm. kath. egyháztanács-gyűlés.

F. hó 3-án a petrozsényi róm. kat. egyháztanács ülést tartott, melyről alábbi tudósítást adjuk:

Jelen voltak: Kendry Gyula szénszállítási főnök, egyházfogondnok-elnök, Mrász János bányamérnök, egyházfogondnok-alelnök, Rudolf József bányafőmérnök, Heinrich Ferencz bányafőmérnök, Tribusz Antal kinestári főmérnök, Vigh Nándor állami tanító, id. iskolai igazgató, Wagner Ferencz bányatársulati raktárfelügyelő, Kekel József főaknász, Tribusz Gyula m. á. v. főnök, Kekel Jakab főaknász, Héjas József s. jegyző, Eisler Albert gépházvezető, Fischer József főaknász, Figuli Antal nyomda és laptulajdonos, Karda Dániel bányafelügyelő.

Kendry Gyula fogondnok a tagok szívélyes üdvözlése és az ülés megnyitása után konstalálja: hogy az egyháztanács tagjai Husek Gyula segédlelkész kivételével mind megjelentek.

(Hogy ez az egy tag meg nem jelent, az a főesperes-plebánossal szemben fuggelmi viszonyból könnyen érthető. Szóts János főesperes-plebanos mint a tanácsnak állásánál fogva egyházi elnöke a tárgyalat ügyben érdekeltségénél fogva sem vehetett volna részt. Serk.)

Fogondnok-elnök felolvassa gr. Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspöknek f. é. 2736 sz. rendeletét, melyben kijelenti, hogy az egyháztanácsnak ez évi június hó 24-én Szóts János főesperes-plebános kérelmére hozott azon határozatát, melyszert a plebános fizetését évi 500 koronával nem javíthatja —, megsemmisíti s elrendeli, hogy az érintett 500 korona évi fizetésemelés már ez évi július 1-től kiszolgáltatassék.

A tagok, megütközésüknek kifejezést adva zágo-lódva kérdezték: „Honnan? Miből adjuk? Mi joga rendelkezék eként a püspök? s, t. b.“

A felháborodásnak félreismerhetlen jele tükrözött le minden arezról s minden részről a tiltakozás hangja szolt.

(Megjegyezzük, hogy a főesperes-plebános mult-hó 29-én d. e. 11 órára egybehívta az egyháztanács-tagjait, de egy se jelenvén meg, az ülés nem volt megtartandó. Arról is meggyőződünk, hogy a fogondnokot a főesperes-plebános azon ülése nem is hívta meg. Szerk.)

Végre is egyhangual határozatként közös akarattal kimondattott, hogy bármily földolító tisztelettel viseltetik az egyháztanács az egyházi előljáróság a püspök iránt; ezen rendelkezését kötelezőnek nem tekintheti, a plebános javadalmazását földzetialap hiányában, de azért

S mint a horog íreg-forog,

A habok oszlanak

S habok közül élénkül

Egy nedves nőalak.

És szolt neki, dalolt neki:

Mért hírod, — földi esel

Armányival — szülöttimet

A gyikos napra fel?

Ah! Tudnád, a halacska lenn

Mily édesen vigad,

Leszállnál készségesen

S ott gyógyulnál magad,

Nem-e a hold, nem-e a nap

Ide tekint s üdül,

S szép arezuk nem-e bájosabb

Ha innen fölmerül?

Mem hír a két zománczu menyő

Rengő mélységivel?

Nem hír ten arezod, végtelen

Harmatlan folyóni el?

A víz zuhog, a víz zuhog,

Nyaldossa lábait

És szice for, mint a mikor

A fedves közelit.

Az szolt neki, dalolt neki

És conta csöndesen . . .

Akarva dült vagy kényszerült? . . .

Többé nem látta szem.

Dóczi Lajos.

sem emelheti, mert a plebános eddig működésével erre érdemeket nem szerzett. Nem ismerheti el továbbá az egyháztanács a püspököknek azon jogát, hogy a r. kath. hívek terhére önhatalmulag fizetésemelést rendszerezhetne különösen itt, hol a hitközséghez tartozó bányászok viselik az egyház terheit s havonként az eddigi 10 krajczárók helyett 15 krajczárók vonatnak le érdembe hozott díjaikból s az egyháznak egyéb jövedelemforrása nincsen mint a mit a bányatársulat és róm. kath. alkalmazottai adnak. Ez pedig az eddigi kiadásokat is csak a legszigorubb takarékoság alkalmazásával fűdözi.

Felkéri végül az egyháztanács a bányaigazgatót, hogy gondoskodni sziveskedjék arról, miszerint a róm. kath. alkalmazottaitól beszédett és behajtandó s a bányatársulat részéről adott és nyújtandó egyházi bevételek az egyháztanács tudtával és intézkedése szerint fordíttassanak rendeltetésük céljára.

Ily értelemben fog az egyháztanács jegyzőkönyve szerkesztetni s az egyházi főhatósághoz felterjesztés tétetni.

A jegyzőkönyv vezetésével Héjas József bizatott meg, hitelesítésére pedig Rudolf József és Tribus Gy. küldettek ki.

A fenförgő sajnálatos viszonyokra tekintettel a főgondnak és gondnok lemondásukat bejelentették s az ügyek elintézéséig az egyháztanács kérelmére függőben tartják.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Jótekonyczélú templomi hangverseny** lesz. f. hó 12-én vasárnap délután 5 órakor a petrozsényi ág. ev. (lutheranus) templomban az egyházi magyar énekeskönyvek beszerzési ára utolsó részletének kifizethetése céljából. Műsor a következő: 1. Stradella, templom áriája, hegedű és orgonával (Pán János ur és Pelger Piroška k. a.) 2. „Reggeli ima.” Op. 41. Mendelssohntól (négy-szólamu vegyeskar) 3. „Largo” Haydn-tól, fuvalán, hegedűn, mely hegedűn és cellón előadva Rosehnál. Pán, Sandner és Tonházy urak által. 4. „Messiás” Händel-től, alt és tenor kettős (Huth Paula k. a. és Sandner ur.) „Arie” Bach-tól, cello s orgona (Tonházy ur és Pelger P. k. a.) 5. Mozart „Adagio”-ja, a VI. Quintetből, fuvalán, hegedűn, két mely hegedűn és cellón. (Rosehnál, Pán, Sandner, Hinkel és Tonházy urak) 7. a) „Tavaszi ének,” b.) „Erdőben” Op. 100. Mendelssohntól. (Négy-szólamu vegyeskar.) Felhívjuk reá a közönség szíves figyelmét.

— **Az ev. ref. egyház nem rendez mulatságot.** E lap mult számában f. hó 12 ére hirdettetett a petrozsényi ev. ref. egyház javára rendezni szándékolt tánc mulatságot, amely azonban közben jött sajnós felszólamlások, illetve akadályok miatt, bizonytalan időre elhalasztatik. Farkas Lajos egyház gondnok.

Ezen pár sor tudósításban a szemrehányás és sérelemnek hangja ismerhető fel. Ismerjük az indokot, mely különféle magyarázatok alapjául szolgál s ezért van az ügyször pár szavunk. És ez az, hogy a mult vasárnapi értekezleten a mulatság határidejének f. hó 12 ére tervezett kitűzését ellenző felszólalások, koránt sem az ev. ref. egyház temploma javára rendezendő mulatság anyagi és erkölcsi sikerének megghiúsítására előztek, avagy azokból ezen lelkes és hazafias hitelekezet érdeke elleni törekvés kimagyarázni nem lehet, nem szabad. Ez már azon szívélyes s benső jó viszonyból is következtethető, mely itt a felekezetek között fenáll. A tényállás az hogy Petrozsénynek — mint minden kisebb város, vagy községnek — csak egy közönsége van, melynek támogatására ily esetekben számitani lehet. Ez a közönség pedig a gör. kel. templomszentelési ünnepség, a színészet pártolása és a f. hó 20-ra már régebben kitűzött jótekonyczélú ipar-testületi mulatság által annyira igénybe vétetett és kimerült, hogy a közönség által felekezeti s nemzeti-ségi különbség nélkül ohajtott siker kockázatva lehetett volna, ha az ev. ref. egyház mulatsága f. hó 12-én tartatik meg. Ebből a nyilvánított s indokolatlannak nem mondható vélekedésből a felekezet érdekét hátrányosan érintő következtetést levonni nem lehet s a tervezett vigalom eszméjének elejtése nem volna helyes. Tudjuk, hogy itt szeptemberben legszebb az időjárás, miért ne lehetne szeptember elején a mulatságot megtartani.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Ádám János petrilla-deákányai állami népis-kolai rendestanítót folyó évi július hó 9-én kelt 38877 eln. számú rendeletével a tarnói (Turóczmegye) állami népis-kolához helyezte át.

— **A kereszténység felvételének 900 éves jubileuma** alkalmából fényes és nagylejentségű ünnepségeket rendez ezen hóban a rom. kath. egyház, de ez nem csak ezen egyház; az egész nemzet ünnepe.

A kereszténység a népeletet minden ágaiban megtermékenyítve, haladásnak, gyarapodásnak indította s az állameletet is fejlesztve, minden tekintetben áldást hozott a magyar nemzetre. Annak szellemétől áthatott kiváló fiai a hazának minden erejét és törekvésüket oda irányítják, hogy a hazát vallás-erkölcsi alapon, helyes kormányzati elvekkel és eszközökkel ekképp szilárdítsák meg, hogy hatalomban megdönthetetlen, javakban gazdag, dicsőségben nagy, léleknemességben fennkölt legyen.

Valóban sok okunk van hálátelt lélekkel fordulni az Urhoz, a ki hazánkat oly soká fentartotta s az idők hosszú során át kegyelmének annyi erősítő s boldogító áldásával elhalmozta. Nem szabad azonban soha megfeledkeznünk ama tapasztalati nagy igazságról, hogy minden állam fennmaradásának biztosítékai ugyanazok, a melyekre megalakulásakor helyezkedett. Isten kegyelme mellett hazánk fennállásának alapját és biztosítékait is szintén ugyanazon erőforrásokban és tényezőkben találja meg, amelyekből élete, fejlődése s virágzása kelt. És ezek: vallásosság, hon és szabad ágszeretet.

— **Nyári táncvigalom Lupényben.** A lupényi rom. kath. templom javára f. hó 22-én rendezett táncmulatság minden tekintetben jól sikerült. A Viktória-bánya hid előtti kies fekvésű térségen délután 3 órakor szép számú közönség hullámozott s egyik része vidám kedvvel táncolt, másik része a ligetben és pázsiton sétált, vagy az asztaloknál letelepedve gyönyörködött a vigalomban, mely ott alkonyatig tartott s azután a közsébe vonulva s két részre oszolva, egyik része a Mandel-féle, a másik pedig a Dima-féle vendéglőben folytatta a táncot s mulatságot hajnalig. Igen szép jövedelem jutott a templom javára, melyhez felülfizetéssel hozzájárultak:

Muguet Kolozs 18 kor. Buday János, Dr. Kálmán János 8—8 kor. Baazs János, Szokol Miklós, Heinrich Ferencz, Erdély Gyula 4—4 kor. Schwemhammer István 3 kor. Moly Leopold, Bazili Mihály 2.50—2.50. Bíró Károly, Wenezel Gusztáv, Grausam József, Murguvezki Leopold, Oprea János, Todorán János, Krisko Bohus, Dr. Kaczander József, Karácsony József, Nagy Ferencz, Tiusán Tifor, Szüszter Sándor és Vagman Lipót 2—2 kor. Urbán Sándor 1 kor. 50 fill. Kurás István, Dávid Antal, Imling József, Helebrandt Mihály, Hubert Ferdinand, Ifj. Floresdi György, Szaitz Gábor, Kuck Lázár, Lázár József, Szedán Miklós, Mezambrofsky Ferencz, Piláyski József, König Fábian, Hribál Ferencz és Kunert Lipót 1—1 kor. Günzl Adolf, Göncei István, Timiniski Ferencz, Klich Stefan, Balázdi Rókus, Pázmándi Dezső, Krisztian György, Hubert Rudolf, Hubert Oszkár, Vogliesek Ferencz, Kerner Ferencz, Csiesely András, Ecker Károly, Skázá János, Tsáuz Vilmos, Kern Vilmos, Kern Mátvás, Károly Sándor, Basili János, András L., Oriero Ludvig, Kuzás Mihály, Steiming József, Prima Ferencz, Lerch Adolf, Gyanka András, Zsidlem József, Balázs Ferencz, Mally Juon, Miskolezi István, Rehaneck Ludvig, Szadinszki Antal, Kobalj András, Bilak László, Both István, Makra István, Lázár Miklós, Gruber János, Jakabos Mihály, Bankó Gyula és Jakab Sándor 50—50 fillér. Joanovits János, Geib József 40—40 fillér. Griva Valentin és Schmit József 10—10 fillér.

— **Esküvő.** Folyó év augusztus hó 18-án d. u. 3 órakor a petrozsényi rom. kath. templomban tarja esküvőjét ifj. Wodicska Wenzel Jaczko Ilona kisasszonynyal.

— **A „petrozsényi és jászai ipar-testület”** 1900 augusztus hó 20-án saját könyvtára gyarapítására a „Wagner”-féle szálloda kerti és zárt helyiségeiben testületi alakulása és zászlószentelésének évfordulója alkalmából tombolával egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor, Családjegy 2 kor. Kezdeté d. u. 4 órakor, kedvezőtlen idő esetén este 8 órakor a teremben. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Ezen látogatottnak ígérkező táncmulatságra a meghívók szétküldése folyamatban van s akik véletlenül nem kapnának, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek az ipar-testület elnökségéhez fordulni.

— **Jutalomjáték lesz** heűfőn Győry Matild a szintársulat elsőrangú kitűnő s kedvelt tagja, szombaton pedig Képes Laura közkedveltségű jeles primadonna javára. Mindketten megérdemlik a műpártoló közönség pártolását s ohajtható, hogy ebben részesüljenek is.

— **Esküdszéki tárgyalások** lesznek folyó augusztus hó 21. től szeptember 1-ig Déván. Az esküdszéki intézmény életbelepté óta ez az első eset, hogy a polgárok ítélkeznek Hunyadvármegyében is azon ügyekben, melyeket a törvény az esküdszékek elé utal.

kisorsolt és a legközelebbi tárgyalásra már behívott rendes esküdttek a következők: Dr. Ajtai Aladár, Bács János, Baár Gábor, Bardocz Ödön, Barbsay Lajos, Bersán Ambrus, Bordeaux Pál, Buda Béla, Buda Sándor, Cserna Árpád, Csiki Albert Csucs József, Corvinusz Simon, Dahinten Adolf, Eisenburger Gyula, Fábry Kálmán, Figuli Antal, Grausam Károly, Kapronezai Mátvás, Krausz József, Kiss László, Krausz Mór, Linda János. Orelt Albert, Peiszer Lipót, Simén György, Strausz Ferencz, Ujváry Géza, Vitán László, Vilhelm Ede. — Pótesküdttek a következők: Boér Gábor, Dávid József, Fogolyán Sándor, Girsik Adolf, Issekutz Márton, Kontz Aladár, Lukács Lajos, Mallász Ede, Árgyán József, Dr. Veress Endre.

— **Erdélyrészi tizenharmadik tenyészállatkiállítás** és tenyészállatvásár használati lóvásárral, díjazással és gazdasági gép, szerszám és kellékek bemutatásával összekötve. A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatásával rendezti az Erdélyi Gazdasági Egylet állattenyésztési és állatkiállítási szakosztálya Kolozsvárt, 1900 aug. hó 31., szept. 1. 2. és 3-án a sétatérén. Az állatkiállítási díjak két kategóriára oszlanak és pedig: aranydíjak főleg nagyobb birtokosok részére és pénzdíjak kizárólag kisebb birtokosok részére. I. osztály. Tenyészlő. Ménes lovak részére a díjak összege: 2000 korona. Gazdasági lovak részére a díjak összege: 1500 korona. II. osztály. Tenyészszarvasmarha. Erdélyi magyar fajták díjainak összege: 5000 korona. Csak tisztavérű állat díjazható. Erdélyi hegyi barna riska fajták díjazására: 200 korona. III. osztály. Bival. Díjak: 500 korona értékig. IV. osztály. Juh. Díjak összege: 400 korone. V. oszt. Baromfi. Díjak 500 korona értékig (ebből galambok díjazására 60 korona.) VI. oszt. Külön pályázat. A tenyészkiállítással kapcsolatosan kettős fogat díjazás tartatik. Díjak összege 600 korona. — Bejelentések 1900 július 15-től augusztus 15-ig fogadtatnak el. — A fenti kiállítással kapcsolatban és egy időben Kolozsvárt, a Lövölde termében s kertjében rendezendő gazdasági gép-, szerszám-, kellékek, anyagok-, termények és termékek bemutató kiállítása. Mindkét kiállításra programot és bejelentési íveket küld — kérésre: „Az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári hivatala Kolozsvárt.”

— **Üzlethelyiség változás.** Peek K. Márton, fodrász és borbély üzletét a főutczába, Weisz testvérek házába helyezte át.

Színészet.

Szabadhegyi Aladár kitűnően szervezett szintársulata, minden előadással bizonyosságot tesz arról, hogy a nemzeti színészetnek itt elrontott hítele s tekintélyének helyreállítására nemcsak megfelelő késztséggel bír, hanem a legnyomasztóbb viszonyokkal küzdve erre irányuló törekvéssel az üdvös cél érdekében eléggé nem méltányolható missziót teljesít. Ezt bizonyítja az is, hogy a Fekete Béla színigazgató által fevett bérletpénzeket adott szelvényeket beváltotta, azon bérleteket — a Fekete Bélánál mindenestre sokkal jobb társulattal — lejátssza, azt is kockáztatva, hogy a Fekete bérletszelvényeiért egy fillért sem fog kapni.

Mindig érdekes újdonságok kerültek színre jó előadásban és pedig: szombaton: „Görög rabszolga, vasárnap: „Kurucz fűrfang,” kedden: „Bolondok grófja,” szerdán: A „végrehajtó.” Petrozsényben az általános vélemény-nyilvánítás és meggyőződésünk szerint még egy szintársulat se produkált oly összeggel és sikerült előadásokat, valamint olyvonzó műsort mint a jelenlegi és sem az igazgató, sem a társulati tagjai nem szolgáltatnak okot arra a közönytire mely odaadó törekvésük és buzgalomuk viszonyoztatik. Tényszerűen csak a esütörtöki előadásról referálhatunk részletesen:

Csütörtökön „Dr. Szeleburdi” eredeti énekes bohózat került színre itt először kitűnően előadva. Vágó István, intelligenciájára valló mérséklettel, Berzsényi Margit eleganciájával s kiváló rutinnal játszotta szerepét. Szabadhegyinek ambiciójának s hivatottságának érvényesítésére jó alkalma volt és ezt sikerrel fel is használta. Liptai s Liptainé, hatásosan domborították ki komikus szerepeiknek minden részletét. Ernyey János mint bonvivánt ügyes volt. Képes Laura különösen exzellált elegáns, vonzó megjelenésével, diszkret játékával, különösen pedig énekével brillírozott. Derenghi jó s Beödy Irénke igen kedves, esinos és ügyes volt. Csige L. jól alakított. Az epizód szerepek is jól voltak betöltve. Kár, hogy kevesen voltak a színházban.

A jövő heti műsor a következő:

Hétfőn: Győry Matild jutalomjátékául „Ördög Mátkája” népszimű Géczy Istvántól.

Kedden: „Himfy dalai,” vigj. Bereziktól, a budapesti nemzeti színház legnagyobb sikert aratott újdonsága.

Szerdán: „Romeó és Julia,” szomorú játék. Schakspereától.

Csütörtök: Az „Anyaföld,” Géczy legjobb énekes népszimű vigjátéka.

Pénteken: szünet.

Szombaton: „Sulamith,” Jeruzsálem leánya, keleti opera. Képes Laura jutalomjátékául.

Vasárnap: „Háromláb kapitány” énekes bohózat és a „Muzslai bankó” újnepszimű, minden vidéki színpadot megelőzve És ez valószínűleg utolsó előadás is.

HIRDETÉSEK:

Pályázati hirdetés.

Lupény község előljárósága egy, havi utólagos részletekben fizetendő évi 720 koronával javadalmazott

rendőr-kézbesítő állásra

pályázatot hirdet. Pályázni ohajtók felhivatnak,

hogyan sajátkezűleg irt folyamodványukat folyó hó 20-ig személyesen nyújták be, amidőn bővebb értesítést ad:

Lupény, 1900. aug. hó 1.

Az előljáróság.

1—3

Billigste Bezugsquelle guter Uhren mit 3 jähr. schriftlicher Garantie.

HANNS KONRAD

Uhren-Fabrik und Goldwaaren-Exporthaus
in Brüx (Böhmen)

empfehlte unter strengster Garantie seine, seit 18 Jahren bestrenommierten Erzeugnisse von

Uhren, Gold- & Silberwaaren.

Die Firma ist ausgezeichnet mit dem k. k. österr. Reichsadler. Besitzt goldene und silberne Ausstellungs-Medailen, u. tausende schriftliche Anerkennungen. Alle Waaren sind vom k. k. Münzamt geprüft und gestempelt. Nicht-convenierendes wird ungetauscht, oder auf Wunsch das Geld zurückerstattet, daher jedes Risiko ausgeschlossen ist.

Echt Silber-Rem.-Uhr : Mk. 10.50—5.80. Doppelmantel Mk. 14.50—7.75. Gute Nickel-Rem. Mk. 6.50—3.75. Silberne Damen Rem.-Uhr Mk. 12.—6.75. Echte 14 karätige Gold-Damen-Rem.-Uhr Mk. 25.—14.—, Goldringe Mk. 4.—2.25.

Echte Silber-Panzerketten mit k. k. Münzstempel, 30 cm lang, 15 Gramm schwer Mk. 2.12—1.20, 20 Gramm schwer Mk. 2.70—1.50, 30 Gr. schwer Mk. 3.95—2.20. Briefmarken aller Länder in Zahlung.

Versand der nachnahme oder Voreinsendung des Betrages
Reich illustrierte Preiscataloge gratis und franco.

1—50

A járadékpapírok, valamint az állami- és magánsorsjegyek jelenlegi alacsony árfolyama ezek megvételé, megtakarított összegek legjobb elhelyezésére ajánlatossá teszi. Bővebb felvilágosítást nyújt a

Bankgyesületi váltóüzlet részvény-társaság

BUDAPEST,

mely ily államkötvényeket, valamint állami- és magánsorsjegyeket olcsó havi részletre, több évi lefizetésre elad.

Képviselők

kik ily értékpapírok eladásával, valamint sorsjegytársaságok összeállításával foglalkozni ohajtanak, magas jutalékban részesülnek.

Temetkezési vállalat.

Tisztelettel tudatom Petrozsény és vidéke n. é. közönségével, hogy
a „Bukarest” száloda mellett
temetkezési vállalatot
létesítettem, melyet folyó évi június hó 1-én megnyitottam

Elvállalom a legegyszerűbb s legdiszesebb temetések rendezését a lehető legelőnyösebb feltételek mellett. Raktáramon mindig kész fa- és ércz koporsókat, koszurokat, szemfedőket a legnagyobb választékban tartom; továbbá fa-, kő- és vas-sirjeleket állítatok fel nagyon jutányos árak mellett.

Egy szép koporsó keresztel, szemfedél, alsó lepedő, fej párna és minden többi kelengyékkel együtt csak 24 korona.

A temetések alkalmával szükséges fáklyákkal is rendelkezem.

Petrozsény, 1900. július hó.

Tisztelettel:

SÁROSSY JÓZSEF.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt: 2 korona.

A hatásért kezeséget vállal, a mi, ha elmaradna, -- a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum” laboratoriuma.

A pénz beküldésével, vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum” laboratoriumában,

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.